

Raadsbrief

Datum 23 maart 2026

Onderwerp Voorgestelde wijze van afdoening motie Meer bewustwording, minder ondermijning

Versienummer 1.1

Portefeuillehouder Peter Snijders

Samenvatting

Op 15 en 16 april 2026 start de bewustwordingscampagne "Zwolle dealt met drugs". Bij deze campagne zijn ketenpartners uit de gemeente Zwolle breed aangehaakt vanuit veiligheid, zorg, welzijn en gezondheid, onderwijs, studenten- en uitgaansleven. Het breed betrekken van alle ketenpartners in de stad heeft meer tijd gevraagd, waardoor de start van de campagne wat vertraagd is. Inmiddels staat er een stevige campagne met betrokkenheid van veel ketenpartners, zowel in de bewustwordingsfase als in het vervolg zoals voorlichting, preventie en educatie.

Bijlagen

Bijlage 1 Manifest Zwolle dealt met drugs

Openbaarheid

- ☐ Openbaar
☒ Onder embargo tot 17 april 2026

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. de voorgestelde wijze van afdoening van de motie 'Meer bewustwording, minder ondermijning'
2. de voortgang van de bewustwordingscampagne tegen drugsgebruik in Zwolle

Datum 23 maart 2026

Inleiding

Op 10 februari 2025 is door uw raad de motie “Meer bewustwording, minder ondermijning” aangenomen. Uw raad constateerde dat het drugsgebruik onder Zwolse jongeren relatief hoog is en dat de stad steeds vaker wordt geconfronteerd met de zichtbare effecten van ondermijnende drugscriminaliteit. In reactie hierop is een brede bewustwordingscampagne ontwikkeld, in samenwerking met een groot aantal ketenpartners. Deze raadsbrief bevat de uitwerking, voortgang en vervolgstappen van de campagne.

Kader

- [Motie ‘Meer bewustwording, minder ondermijning’](#)

Kernboodschap

Op 15 en 16 april 2026 start de bewustwordingscampagne “Zwolle dealt met drugs”. Bij deze campagne zijn ketenpartners uit de gemeente Zwolle breed aangehaakt vanuit veiligheid, zorg, welzijn en gezondheid, onderwijs, studenten- en uitgaansleven. Het breed betrekken van alle ketenpartners in de stad heeft meer tijd gevraagd, waardoor de start van de campagne wat vertraagd is. Inmiddels staat er een stevige campagne met betrokkenheid van veel ketenpartners, zowel in de bewustwordingsfase als in het vervolg zoals voorlichting, preventie en educatie.

De campagne start medio april 2026, loopt door tot en met de zomer (evenementen- en festivalseizoen) en heeft een vervolg bij de start van het nieuwe schooljaar 2026-2027 in bestaande onderwijs- en preventieprogramma's.

Toelichting

Doelstelling campagne

De campagne richt zich primair op jongeren van 13 tot 25 jaar en secundair op ouders, begeleiders van deze jongeren en andere inwoners van gemeente Zwolle. Er is bewust gekozen voor een campagne gericht op lokale drugsproblematiek. Dit sluit het meest aan bij de beleavingswereld van inwoners, met name de jongere doelgroep tussen 13 en 25 jaar. De campagne heeft drie hoofdambities:

1. *Bewustwording vergroten*

Jongeren (en ouders) inzicht geven in de gevolgen van drugsgebruik en druggerelateerde criminaliteit.

2. *Activeren en handelingsperspectief bieden*

Via de campagnewebsite www.zwolledealtmetdrugs.nl, ondersteunende materialen en toegang tot zorg- en hulpverlening. NB: de campagnewebsite is op het moment van schrijven van deze raadsbrief in voorbereiding en nog niet live. De website gaat live op woensdag 15 april 2026.

3. *Veiligheid en leefbaarheid vergroten*

Door gezonde keuzes te stimuleren en weerbaarheid te versterken.

De campagne is ontwikkeld in samenwerking met een brede vertegenwoordiging van onze ketenpartners. De hierna genoemde partners ondersteunen de bewustwordingscampagne en ondertekenen het manifest (hierover later in de toelichting meer, zie ook bijlage 1):

Datum 23 maart 2026

ArtEZ, Bloemink, Cibap, Deltion College, Gastvrij Zwolle, GGD, HALT, Hedon, Hogeschool KPZ, Hogeschool Viaa, Huisartsenpraktijk Weezenland, Isala ziekenhuis, Jongerenraad, LandstedeGroep, Medrie, Meld Misdaad Anoniem, OOOZ, Opvang de Herberg, Politie, Provincie Overijssel, Shotto/Bloopers, SOOZ, Sportservice Zwolle, Studentenvereniging ESN, SV Oikos Nomos, Top EHBO, Het werkt sociaal, Triade Vitree, Trias Jeugdzorg, Vechtsportcentrum Zwolle, Vliegend Paard, VRIJ, Windesheim, Zone college, ZHTC, Zwolle fonds, Zwolse Acht, Zwolse Studenten Roeivereniging Boreas.

Naast de genoemde partners is er afstemming en samenwerking met zorgpartners zoals Tactus en Dimence. Tactus en Dimence ondertekenen het manifest niet omdat zij als zorginstellingen willen voorkomen dat hun cliënten een hogere drempel ervaren om hulp te zoeken. De campagne legt een sterke koppeling tussen drugsgebruik en criminaliteit/ geweld, dit sluit niet aan bij hun primaire doelstellingen. Wel ondersteunen beide organisaties de campagne door informatie intern en via hun eigen kanalen te delen.

Campagneplanning

Om aandacht te vestigen op de impact van drugscriminaliteit en -overlast in Zwolle, vinden er op woensdagavond 15 april 2026 en donderdag 16 april 2026, in samenwerking met onze ketenpartners, diverse acties plaats. Dit gebeurt op en rondom belangrijke openbare gebieden waar dagelijks veel jongeren en inwoners langskomen in Zwolle. De locaties zijn onder meer de binnenstad, fietsroutes naar onderwijsinstellingen, evenals drukbezochte plekken in de omliggende wijken die een duidelijke functie hebben als lokale kern of ontmoetingspunt. Op deze verschillende locaties wordt op een opvallende, maar gepaste manier zichtbaar gemaakt dat drugscriminaliteit inwoners kan treffen. Het doel is inwoners en ondernemers te laten ervaren dat dit geen 'ver-van-hun-bedshow' is, maar direct invloed heeft op de veiligheid en leefbaarheid van onze stad. De volgende acties worden uitgevoerd:

Actie 1: Verschillende poster- en stickeracties met QR-codes naar een fake website

Wie de onderstaande QR-code scant komt, in plaats van op een 'dealersite', op de campagnesite www.zwolledaaltmetdrugs.nl. Deze campagnesite maakt duidelijk dat achter deze schijnbare 'gemakscultuur' van even snel drugs bestellen criminaliteit, verslaving en maatschappelijke schade zit. De posters bevatten diverse veelvoorkomende namen van zogenoemde 'straatdrugs'. De stickers en posters worden geplakt op strategische locaties in de stad, afgestemd met ketenpartners.

Afbeelding 1: voorbeeldposters

Datum 23 maart 2026

Actie 2: Vatendump

Een gesimuleerde uitvoering van drie illegale drugsafvallozingen. Alle vaten worden van tevoren dichtgekit en voorzien van een QR-code met een directe link naar de campagnewebsite. Alle vatendumps worden permanent begeleid en bewaakt door medewerkers van het team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR). Deze medewerkers zijn ook aanwezig om het gesprek aan te gaan met geïnteresseerden en om scholieren en andere bezoekers gericht door te verwijzen naar de campagnesite voor aanvullende informatie. De locaties van de vatendump zijn:

1. Bachlaan. In de bocht van de Twistvlietbrug (uit het zicht van het kinderdagverblijf). Zichtbaar voor de stroom scholieren uit Stadshagen naar Deltion en overige middelbare scholen.
2. Grote Voort/Kamperstraat. Na de brug over de Blaloweg. Zichtbaar voor stroom scholieren richting Thorbecke Pro, CCC, Jena XL etc..
3. Willemsvaart, vlakbij Veerallee. Zichtbaar voor de stroom scholieren richting Windesheim en Zone college.

Afbeelding 2: Voorbeeld vatendump

Actie 3: Brandende auto

Op donderdagavond 16 april, tussen 18:00 en 23:00 uur, voeren we op de Grote Markt een actie uit, waarbij een brand in een geprepareerd autowrak wordt nagebootst. Er wordt geen echte brand ontstoken vanwege geldende veiligheids- en milieuregels. We maken gebruik van rook- en vlamsimulatie. Het onderstaande beeld toont wat bezoekers tijdens de actie kunnen verwachten. Er zijn medewerkers van THOR aanwezig bij het voertuig om uitleg te geven over deze actie.

Afbeelding 3: geprepareerde auto

Datum 23 maart 2026

Actie 4: Persmoment

Rondom de campagne wordt een breed communicatieoffensief ingezet bestaande uit een nieuwsbericht, een Q&A, sociale mediacontent en een persbericht. Dit mondt uit in een persmoment op donderdag 16 april 2026 tussen 20:00 en 21:00 uur in aanwezigheid van de burgemeester van Zwolle, de politie en het bestuur van Travers. Tijdens dit moment wordt de campagne officieel toegelicht en in context geplaatst, zodat zowel inwoners als media de urgentie en doelstelling helder meekrijgen. De rol van de burgemeester is het benadrukken van de gezamenlijke aanpak en de campagneboodschap extra aandacht en zichtbaarheid geven.

Het persmoment wordt volledig gefilmd en vervolgens, in fragmenten, online gedeeld via de gemeentelijke kanalen en kanalen van ketenpartners. Hierdoor wordt het ook mogelijk voor alle inwoners om het verhaal te kunnen zien, horen en begrijpen. Met deze aanpak willen we een zo groot mogelijk bereik realiseren en het bewustzijn rondom de impact van drugscriminaliteit stevig vergroten. Voor het persmoment worden lokale en landelijke media uitgenodigd. .

Actie 5: Publicatie manifest in de Stentor

De dag na het persmoment wordt een gezamenlijk ondertekend manifest (zie bijlage 1) gepubliceerd in de Stentor. Dit manifest is een oproep om samen op te staan tegen de normalisering, handel en schadelijke gevolgen van drugscriminaliteit in Zwolle. Door het te publiceren in een veelgelezen regionaal dagblad, krijgt de campagne extra gewicht en legitimiteit en wordt het mogelijke bereik van de boodschap aanzienlijk vergroot. De timing op de dag na het persmoment zorgt voor continuïteit in de communicatie, waardoor het thema voor langere tijd in het publieke debat zichtbaar blijft en de urgentie van de campagne wordt benadrukt.

Actie 6: Straatmuseum

De auto en een aantal drugsvatens worden op 16 april aan het einde van de acties in een zogenaamd straatmuseum geplaatst op het Rode Torenplein. Het straatmuseum vormt een krachtige en tijdelijke opstelling in de openbare ruimte waarin alle onderdelen van de bewustwordingscampagne samenkomen. De interventie maakt op een indringende en visueel opvallende manier zichtbaar welke impact drugscriminaliteit heeft op de stad en haar inwoners. Het straatmuseum blijft een week staan, zodat inwoners extra gelegenheid hebben om de uitingen te bekijken en te laten bezinken. Hiermee verlengen we de zichtbaarheid van de campagne en vergroten we de kans op maximale aandacht en betrokkenheid.

Afbeelding 4: voorbeeld straatmuseum

Datum 23 maart 2026

Vervolgfase

De bewustwordingscampagne wordt na afronding opgevolgd door een vervolgfase die gericht is op verdieping, borging en het duurzaam onder de aandacht houden van de campagneboodschap. Deze vervolgfase bestaat uit een aantal samenhangende onderdelen.

1. Versterken van de doelgroepgerichte aanpak

De campagne wordt doorgezet richting jongeren door de online campagne met een link naar de campagnewebsite en de ervaringsverhalen en de aanwezigheid van het straatmuseum. We ondernemen de volgende acties om de aanpak te versterken:

- We zetten het campagnemateriaal zichtbaar in tijdens de aankomende Zwolse bruisweken.
- We willen voorlichting inzetten rond evenementen. Hierbij worden bezoekers geïnformeerd over de risico's van drugsgebruik. De afstemming met evenementenpartijen hierover loopt nog.
- We sluiten aan op doorlopende leerlijnen/ programma Helder op School, THINK en Veilig in en om school (VIOS). Er is op dit moment een doorlopende leerlijn in ontwikkeling over veiligheid voor jongeren. De ervaringen uit de campagne worden geïntegreerd in deze leerlijn.
- Scholen voeren gesprekken over de campagne met hun leerlingen.
- Campagnemateriaal kan desgewenst worden gebruikt in themalessen om het gesprek erover op gang te brengen.
- Voor scholen en ouders wordt gericht op sociale normering ("niet iedereen doet het") bij jongeren van 12-13 jaar en adviseer ouders over het voeren van het gesprek

2. Bewustwording koppelen aan concreet handelingsperspectief

De campagne richt zich op het bieden van realistische en betrouwbare informatie, gecombineerd met toegankelijk hulpaanbod. Via QR-codes op de campagnematerialen worden inwoners direct geleid naar de campagnewebsite waar handelingsperspectieven staan. De landingspagina wordt actief meegenomen in communicatie uitingen van zorg- en welzijnspartners. Met de onderstaande handelingsperspectieven stimuleren we bewust en verantwoord gedrag, zonder te moraliseren of onnodige angst te creëren:

- We ondersteunen bij het zoeken en vinden van hulp en begeleiding bij zorg- en welzijnspartners;
- Op de landingspagina is een chatfunctie aanwezig. Deze chatbox is een service van het Trimbos-instituut en wordt bemand door diverse professionals uit de verslavingszorg, onder andere medewerkers van Tactus.
- Op de landingspagina van de campagne wordt doorverwezen naar 'Meld misdaad anoniem'.

3. Duurzame samenwerking en borging

Onze ketenpartners blijven actief betrokken als mede uitvoerders. Zij zorgen voor een blijvende dialoog met onze doelgroep. Dit doen we door middel van de volgende acties:

- De vervolgfase blijft ingebed in een integrale aanpak. Partners die zijn betrokken als mede-afzender van de campagne blijven zichtbaar op de landingspagina en worden betrokken bij het voeren van de lokale dialoog over risico's, signalering en preventie.
- Er wordt een uitvraag gedaan bij partners die de sociale mediaberichten (fragmenten van ervaringsverhalen) hebben gedeeld.
- Op de landingspagina worden bezoekers gevraagd naar hun ervaringen met en feedback op de campagne.

Datum 23 maart 2026

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Het maatschappelijk draagvlak is gemeten door met alle ketenpartners in gesprek te gaan. Er heeft, buiten de gesprekken met ketenpartners, geen participatietraject plaatsgevonden.

Communicatie

Hoewel de acties met name op en rond 15 en 16 april plaatsvinden, is het bereik van de campagne groter dan alleen deze twee dagen door:

- het voortzetten van de online campagne, vanuit gemeentelijke accounts en accounts van betrokken partners. Ondertekenaars van het manifest ontvangen op voorhand een social-media pakket met korte fragmenten uit de ervaringsverhalen die op de website worden geplaatst. Dit wordt op 17 april aangevuld met (audiovisueel) beeldmateriaal dat op 15 en 16 april is gemaakt. Deze online campagne loopt door tot en met de start van het nieuwe schooljaar.
- het inzetten van voorlichting rond evenementen. Hierbij worden bezoekers geïnformeerd over de risico's van drugsgebruik. De afstemming met evenementenpartijen hierover loopt nog.
- We sluiten aan op doorlopende leerlijnen/ programma Helder op School, THINK en Veilig in en om school (VIOS). Er is op dit moment een doorlopende leerlijn in ontwikkeling over veiligheid voor jongeren. De ervaringen uit de campagne worden geïntegreerd in deze leerlijn.

De campagnewebsite www.zwolledealtmetdrugs.nl vormt een belangrijk centraal informatiepunt waar inwoners, scholieren en partners terecht kunnen voor alle achtergrondinformatie, materialen en verwijzingen binnen de campagne. De campagnewebsite wordt actief vanaf woensdag 15 april.

Duurzaamheid

Dit onderdeel is niet van toepassing

Financiën

Voor de bewustwordingscampagne is een totaalbudget van € 50.000 beschikbaar binnen de afdeling Veiligheid. Met dit budget worden de kosten van het communicatiebureau en de intern gemaakte uren gedekt.

Er is op dit moment geen extra budget voor de vervolgfase. De uitvoering vindt plaats met de materialen die tijdens de campagne zijn ontwikkeld. We sluiten aan bij bestaande lesprogramma's, samenwerkingsverbanden en preventieactiviteiten.

Risico's

Er bestaat een risico dat de campagne vooraf al uitlekt. Mede om deze reden is deze raadsbrief niet openbaar tot 17 april. Dan is er nog een risico dat deze campagne een beperkt bereik heeft, enkel gedurende de actie en het straatmuseum en daarna niet meer. Om dit risico te beperken, wordt de campagne gebruikt in bestaande onderwijs- en preventieprogramma's om de bewustwording te verankeren.

Datum 23 maart 2026

Vervolg

De bewustwordingscampagne is gereed voor uitvoering en wordt gedragen door een breed netwerk van ketenpartners. Met de geplande acties in april 2026 zetten we een stevige stap richting bewustwording, gedragsverandering en een integrale aanpak van drugsgebruik en ondermijning. Om resultaten te meten worden een aantal instrumenten gebruikt:

- De bezoeken aan de campagnewebsite worden geteld en de zogenaamde 'Click through rate (CTR)' wordt gemeten.
- Er wordt een uitvraag gedaan bij partners die de sociale mediaberichten (fragmenten van ervaringsverhalen) hebben gedeeld.
- Op de landingspagina worden bezoekers gevraagd naar hun ervaringen met en feedback op de campagne.
- De jeugdmonitor van de GGD wordt gebruikt voor het signaleren van trends en ontwikkelingen.
- Het rioolwateronderzoek wordt gebruikt voor het signaleren van trends en ontwikkelingen.

De opvolging van de campagne wordt op dit moment verder met onderwijsinstellingen, zorg- en welzijnspartners afgestemd. De regierol ligt hierin bij de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling in samenwerking met afdeling Communicatie. De uitvoering ligt bij de betrokken onderwijsinstellingen, zorg- en welzijnspartners. Team Openbare Orde en Veiligheid blijft aangehaakt als betrokken partner binnen de campagne.

De bewustwordingscampagne loopt tot en met september 2026. In het najaar van 2026 vindt een evaluatie plaats. Uw raad wordt vervolgens geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie

Openbaarheid

Deze beslisnota en alle bijlagen zijn onder embargo tot 17 april 2026.

De reden hiervoor is:

Het effect van de campagne wordt tenietgedaan als vooraf de inhoud al bij de doelgroep bekend is.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer

Datum 23 maart 2026

Bijlage 1 Manifest Zwolle dealt met drugs

ZWOLLE DEALT MET DRUGS.

Drugshandel lijkt spannend: snel geld, status, stoere verhalen. Maar in Zwolle zien we wat er écht achter schuilgaat. Achter woorden als 'uithalen', 'ronselen' en 'witwassen' zitten geen avonturen, maar geweld, angst, depressie en gevangenisstraffen.

Jongeren vallen uit op school en raken verstrikt in schulden en dreigementen. Thuis herkennen ouders hun kind niet meer. Buurten die rustig waren, ervaren excessief geweld. Crimineel geld lijkt vrijheid, maar het is een ketting. Met elke klus groeit de afhankelijkheid, met elke "gunst" de schuld. Nee zeggen wordt gevaarlijk, eerlijk zijn wordt onmogelijk. Stress en paranoia worden je dagelijks leven.

En aan de andere kant staat de drugsgebruiker. Wat begon met "even proberen" – uit nieuwsgierigheid, om te vluchten voor spanning of angst – sloeg om in vaker gebruiken, meer nodig hebben en, uiteindelijk, verslaving. En dat maakt je kwetsbaar voor uitbuiting.

De onderwereld verkoopt een droom, maar levert een nachtmerrie waarin je jezelf en je toekomst kwijtraakt. In Zwolle weigeren we dat normaal te vinden. We accepteren niet dat jongeren uit de klas of sportclub worden getrokken om pakketjes te verplaatsen of spullen te bewaren. Dit is geen "spel"; dit is verlies van talent, veiligheid en kansen.

Daarom trekken we een lijn.

Wij willen een Zwolle waar jongeren meer worden verleid door kansen dan door criminelen. Waar ouders, scholen, sportclubs, buurtwerkers en ondernemers samen één front vormen: we zien je, we laten je niet vallen, maar we laten je ook niet afglijden.

Dit is ons gezamenlijke nee tegen die leugen - en onze ja tegen een veilig, eerlijk en hoopvol Zwolle. Onze stad, onze jongeren, onze toekomst: die laten we niet kapen.

zwolled dealt met drugs.nl

Zit jij (of iemand om je heen) in de problemen of wordt je onder druk gezet? Praat erover en zoek hulp via iemand die je vertrouwt op school, thuis, bij je sportclub of in de buurt – je hoeft dit niet alleen te dragen. En als je iets ziet wat niet klopt of je wilt iets melden: dat kan ook anoniem via Meld Misdaad Anoniem (Bel: 0900 7000).